

Aan Provinciale Staten

ONDERWERP	Strategie voor Europese samenwerking en belangenbehartiging 2024-2034	TELEFOONNUMMER	+31634279528
		E-MAILADRES	luc.vanraaij@provincie-utrecht.nl
DATUM	19-03-2024	DOMEIN/OPGAVE	SB
DOCUMENTNUMMER	UTSP-576347368-9	TEAM	BEI
VAN	Luc van Raaij	PORTEFEUILLEHOUDER	Sterk
BIJLAGEN	1. Strategie voor Europese samenwerking en belangenbehartiging 2024-2034 2. Uitvoeringsagenda Europese zaken 2023-2024 3. EU-aanknopingspunten in het Utrechts beleid 2023-2024		

Gevraagd besluit:

De strategie voor Europese samenwerking en belangenbehartiging 2024-2034 vast te stellen.

Inleiding:

Ter vaststelling ontvangt u hierbij de strategie voor Europese samenwerking en belangenbehartiging 2024-2034 (hierna Europastrategie genoemd). Deze Europastrategie beschrijft onze Europese ambities en kernactiviteiten waarmee wij de Europese Unie optimaal willen laten bijdragen aan onze provinciale opgaven. Dit doen wij door te sturen op efficiënte samenwerking, effectieve belangenbehartiging en inzet op Europese zaken. Naast de Europastrategie treft u ter informatie tevens aan de 'uitvoeringsagenda Europese zaken 2023-2024' evenals de notitie 'EU-aanknopingspunten in het Utrechts beleid 2023-2024'.

Aanleiding voor de nieuwe Europastrategie is het nieuwe coalitieakkoord 2023-2027 'Aan de slag voor Utrecht' waarin ook de bestuurlijke ambities ten aanzien van Europese zaken worden beschreven en de begroting 2024 waarin staat vermeld dat we in 2024 een nieuwe Europastrategie zullen presenteren. Bovendien is uit de ambtelijke evaluatie van de vorige Europastrategie begin 2023 gebleken dat er behoefte is aan een Utrechtse Europastrategie die richting geeft aan onze inzet.

Voorgeschiedenis

De vorige Europastrategie liep tot en met 2023. Uit de ex-post evaluatie is gebleken dat er behoefte is aan een strategie die richting geeft aan onze inzet. Bij het opstellen van de nieuwe Europastrategie zijn deze conclusies uit de evaluatie meegenomen. Tevens zijn er diverse gesprekken gevoerd met provincie-medewerkers uit de verschillende beleidsdomeinen en in samenspraak met regionale partners zoals de gemeenten Utrecht en Amersfoort, de Economic Board Utrecht, Universiteit Utrecht, Hogeschool Utrecht, Hogeschool voor de Kunsten Utrecht, Universitair Medisch Centrum Utrecht. Daarnaast zijn met alle GS-leden tijdens een BBOT-sessie en in een PS-werksessie met u de contouren van de Europastrategie besproken.

Bestuurlijk belang

De Europese Unie (EU) raakt vrijwel alle provinciale beleidsterreinen en heeft als 4e bestuurslaag grote invloed op de Utrechtse opgaven. Zowel in de vorm van bindende wetgeving (richtlijnen en verordeningen) evenals in de vorm

van financiering, kennisdeling, netwerkvorming en samenwerking. Bovendien zijn provincies, gemeenten en waterschappen verantwoordelijk voor de correcte naleving van de bepalingen van Europees recht. Indien de nationale wetgever wet- en regelgeving niet (tijdig) of onjuist omzet in het nationale recht dan zijn provincies verantwoordelijk voor de correcte naleving van Europese regels.

Wij vragen u via dit statenvoorstel:

1. De strategie voor Europese samenwerking en belangenbehartiging 2024-2034 vast te stellen.

Juridische en andere relevante kaders:

Dit voorstel past in het wettelijke kader te weten: art. 145 en art. 158 van de Provinciewet. Met het vaststellen van de Europastrategie stelt Provinciale Staten de kaders vast waaraan Gedeputeerde Staten inhoudelijke invulling geven (onder meer via deelname aan Europese projecten of internationale netwerken).

Argumentatie:

Argumentatie voor besluit 1: om de strategie voor Europese samenwerking en belangenbehartiging 2024-2034 vast te stellen:

1. De kaders voor de Europastrategie zijn beschreven in de vorm van ambities en kernactiviteiten. Door de inzet van de provincie richting de Europese Unie vast te leggen, geven we richting en sturing aan onze inzet waarmee we de efficiëntie en effectiviteit van onze inspanningen vergroten. Op deze wijze beogen wij de Europese Unie optimaal te laten bijdragen aan de Utrechtse opgaven. Daarmee staat deze strategie in dienst van de doelstellingen zoals die geformuleerd zijn in het coalitieakkoord en de diverse inhoudelijke beleidskaders die eerder door Provinciale Staten werden vastgesteld.
2. De Europastrategie, in lijn met het huidige coalitieakkoord, komt tegemoet aan de toegenomen vraag vanuit de regio naar Europese expertise, vaardigheden en ervaring. Bovendien wordt er ingespeeld op internationale ontwikkelingen, Europese actualiteiten, eerder ingediende moties en de evaluatie van de vorige Europastrategie. Dit alles stelt de provincie Utrecht beter in staat om tijdig te anticiperen op Europese actualiteiten, kansen te verzilveren en risico's te voorkomen.

Argumentatie tegen besluit 1 om de strategie voor Europese samenwerking en belangenbehartiging 2024-2034 vast te stellen.

1. Alternatief is om geen Europastrategie op te stellen. Echter, het gebrek aan kaders, richting en sturing heeft als gevolg dat we minder grip hebben op onze inzet. Dat leidt vervolgens tot inefficiëntie, beperkte daad- en slagkracht in Brussel en mindere benutting van Europese middelen. Bovendien beperkt dit de doorontwikkeling naar een Europabewuste organisatie waardoor we minder anticiperen op Europese actualiteiten en ontwikkeling en de kans op financiële en juridische risico's toenemen.
2. Belangenbehartiging wordt in grote lijnen uitgevoerd in het Huis van de Nederlandse Provincies (HNP). De Europastrategie kan onbedoeld de indruk wekken dat medewerkers van de provincie Utrecht Europese zaken aan het HNP overlaten terwijl het een integraal onderdeel is van bestaande beleidskaders op eenzelfde manier als Rijksoverheidstaken dat zijn.

Doelenboom:

Dit voorstel sluit aan op de meerjarendoelstelling 9.5.3 (De relatie met de Europese Unie draagt meer bij aan de realisatie van provinciale beleidsdoelstellingen). In het kader van deze doelstelling wordt onder meer ingezet op structurele beïnvloeding van Europese wet – en regelgeving, of de deelname aan Europese projecten en netwerken. Daarnaast levert de Europastrategie ook de volgende effecten op:

1. Effectieve belangenbehartiging draagt eraan bij dat er ook bij Europese stakeholders meer bewustwording wordt gecreëerd voor onze Utrechtse aandachtspunten.
2. Door de regio internationaal op de kaart te zetten vergroten we onze zichtbaarheid in Europa waardoor we eerder betrokken worden bij consultaties, de totstandkoming van nieuw beleid, nieuwe partnerschappen of internationale netwerkvorming. Hiermee vergroten we de kans op samenwerking, kennisdeling en Europese subsidies.

3. Actieve informatievoorziening, kennisdeling en advisering over Europese financiering in de organisatie en de regio leidt tot betere benutting van Europese subsidies. Ook resulteert het in een toename van het aantal Europees gesubsidieerde innovatieve en duurzame projecten. Dit zijn projecten met een bewezen maatschappelijk of economisch effect en die bovendien resulteren in een extra investeringsimpuls en meer werkgelegenheid.
4. Een Europabewuste organisatie is in staat om tijdig te anticiperen op Europese actualiteiten zodat eerder kansen worden benut en risico's kunnen worden vermeden. Bovendien draagt deze Europastrategie bij aan betere sturing en grip op onze inzet en een helder toekomstperspectief.

Brede welvaart indicatoren:

De Europese Unie houdt zich bezig met een veelvoud aan onderwerpen die van toepassing zijn op de ontwikkeling van welvaart in de regio. In het bijzonder benoemen we daarbij Europees regionaal beleid (ook cohesiebeleid genoemd) dat inzet op het vergroten van gelijkheid tussen Europese regio's op economische, sociaal en territoriaal terrein. Met dit voorstel besluiten Provinciale Staten om ook de komende jaren optimaal gebruik te blijven maken van Europese middelen waarmee innovatieve en duurzame projecten worden gefinancierd die bijdragen aan Utrechtse maatschappelijke, ecologische en economische beleidsopgaven. Zo werden in de periode 2014-2020 in de regio Utrecht ruim 2700 Europese projecten uitgevoerd.

Met dit voorstel besluiten Provinciale Staten ook om actief in te zetten op efficiënte samenwerking en effectieve behartiging van onze Utrechtse belangen in Brussel. Op deze wijze kunnen we samen met gelijkgestemde partners Europees beleid beïnvloeden. Beleid dat ook effect heeft op de juridische kaders voor de grote transities in het fysieke domein (landelijk gebied, ruimtelijke ordening en energie en klimaat). Op deze wijze zetten we ons ervoor in om een positieve bijdrage te leveren aan de ontwikkeling van de brede welvaart en een aantrekkelijke en gezonde leefomgeving waar het fijn wonen, werken, leven en ontspannen is.

Kijk ook door de Sociale bril:

Mensgericht

Een van de prioriteiten van de huidige Europese Commissie is: 'een economie die werkt voor de mensen'. Met deze Europastrategie zetten we ook in op economische groei, werkgelegenheid, de ontwikkeling van (digitale) vaardigheden in aansluiting op de behoeften van de regionale arbeidsmarkt.

Gebruikersgericht

In voorbereiding op de nieuwe Europastrategie is gesproken met diverse organisaties. Hieruit is gebleken dat zowel publieke (gemeenten en waterschappen) als private organisaties in de regio Utrecht in toenemende mate kijken naar de provincie als het gaat om een coördinerende en regisserende rol op het terrein van Europese zaken. Met deze Europastrategie geven we daar gehoor aan. We versterken het regionale EU-bewustzijn bij de medeoverheden waardoor een groter aantal inwoners en bedrijven uit de provincie Utrecht bijvoorbeeld kan deelnemen aan Europese projecten.

Inclusief

In het kader van Europese projecten worden randvoorwaardelijke criteria genoemd waar projecten aan dienen bij te dragen. Denk hierbij aan criteria zoals de bevordering van werkgelegenheid, groei, gendergelijkheid, sociale inclusie en regionale en lokale ontwikkeling.

Participatie:

Zoals hierboven beschreven is deze strategie afgestemd met diverse regionale partners. Daarnaast zijn door middel van een interactief en iteratief proces de inhoudelijke collega's uit de beleidsdomeinen betrokken. De Europese Unie raakt de gehele samenleving, burgers, bedrijven, onderwijs – en kennisinstellingen en medeoverheden. Regionale samenwerking is bovendien een randvoorwaarde om voor Europese subsidies in aanmerking te komen. Daarnaast blijkt uit de analyse van Europese projecten in de periode 2014-2020 dat zowel het MKB als maatschappelijke non-profit organisaties gebruik maken van Europese subsidies. Meer dan 600 Midden- en Klein Bedrijven hebben al deelgenomen aan Europese projecten. In- en externe samenwerking speelt bij de totstandkoming en uitvoering van deze Europastrategie een essentiële rol.

Financiële consequenties:

Aan dit besluit zijn geen additionele financiële consequenties verbonden. De uitvoering vindt plaats binnen de bestaande financiële kaders van 'programma 9 bestuur' meer in het bijzonder de meerjarendoelstelling 9.5.3.

Vervolg:

Na besluitvorming door Provinciale Staten zal PS op de volgende wijze worden geïnformeerd over de uitvoering van de Europastrategie:

1. De uitvoeringsagenda Europese zaken zal jaarlijks en ter kennisneming worden gedeeld met PS. De uitvoeringsagenda bestaat onder meer uit het HNP-werkplan en een terug- en vooruitblik Europese zaken.
2. Tevens voorzien we een evaluatie van de Europastrategie in 2029 aan het begin van de nieuwe Europese bestuursperiode.

Daarnaast zal de strategie voor Europese samenwerking en belangenbehartiging via de website van de provincie Utrecht worden gepubliceerd.

Gedeputeerde Staten van Utrecht,

Voorzitter,
mr. J.H. Oosters

Secretaris,
mr. drs. A.G. Knol-van Leeuwen

Ontwerp-besluit

Besluit op 24-04-2024 tot vaststelling van Strategie voor Europese samenwerking en belangenbehartiging 2024-2034.

Provinciale Staten van Utrecht; In vergadering bijeen op 24-04-2024.

Op het voorstel van Gedeputeerde Staten van 19-03-2024
met nummer UTSP-576347368-9,
van afdeling SB, team BEI.

Overwegende dat:

- De Europastrategie in lijn is met het coalitieakkoord en bijdraagt aan de inhoudelijke beleidskaders;
- We tijdig willen anticiperen op Europese actualiteiten om in staat te worden gesteld kansen te verzilveren en risico's te voorkomen;
- Onze inzet is gericht op optimale bijdrage van de Europese Unie aan de Utrechtse opgaven en in het bijzonder effectieve belangenbehartiging, optimale benutting van Europese subsidies, internationale profilering van de regio Utrecht en het versterken van de Europabewuste organisatie.

Besluit:

De strategie voor Europese samenwerking en belangenbehartiging 2024-2034 vast te stellen.

Voorzitter,
mr. J.H. Oosters

Griffier,
mr. C.A. Peters